

Uitgebreide toelichting van het meetinstrument

Nederlandse Informantvragenlijst over cognitieve achteruitgang bij ouderen (IQCODE-N)

Modified Informant Questionnaire on cognitive decline in the Elderly

December 2013

Review: MJH Jungen

Invoer: ML Bokhorst

1 Algemene gegevens

	Het meetinstrument heeft betrekking op de volgende categorieën
Lichaamsregio	Overige, ongespecificeerd
Aandoening (ICD)	Psychische stoornis Mentale achteruitgang, geestelijk welbevinden, verminderd bewustzijn
Domein 'Menselijk functioneren' (ICF)	Mentale functies

- *Korte beschrijving* → De IQCODE is een screeningstest voor het detecteren van dementie. Zij vraagt via een informant naar veranderingen in het dagelijks cognitief functioneren van de dementerende persoon in de afgelopen 10 jaar. Oorspronkelijk bestond zij uit 39 items, met daarnaast een verkorte versie van 16 items. Nu is de lange versie van de IQCode aangepast naar 26-items met naast de verkorte versie met 16 items ook een versie met 8 items.^{1,6,9}
- *Doelgroep* → demente personen
- *Auteur:*
  - ✓ *Oorspronkelijke versie* → Jorm AF, Jacomb PA (1989)¹
  - ✓ *Nederlandse versie* → de Jonghe JFM, Schmand B (1996)^{3,6}

2 Doel van het meetinstrument

Combinatie van:

- Inventariserend
- Diagnostisch¹⁰

3 *Soort / vorm van het meetinstrument*

- Vragenlijst
- *Opbouw* → 26 items met 5 antwoordmogelijkheden
- *Invulinstructie* → een korte invulinstructie staat op de vragenlijst
- *Meetniveau* → per item: wijze score: 5-puntsschaal (1-5)
1=goede verbetering, 3=geen verandering, 5=ernstige achteruitgang van de cognitieve toestand;¹⁰ meetniveau ordinaal
- *Meetniveau* → totaalscore: wijze score: alle punten worden opgeteld en door 26 gedeeld bij de lange versie en door 16 voor de korte versie.
De totaalscore ligt op een schaal tussen 1 en 5; meetniveau ordinaal.

4 *Verkrijgbaarheid*

- *Opvraagbaar bij* → www.meetinstrumentenzorg.nl
- *Geschatte kosten* → gratis te downloaden
- *Copyright* → onbekend

5 *Methodologische kwaliteit*

Gegevens over de methodologische kwaliteit staan o.a. in de volgende reviews:

- Jorm AF. The informant questionnaire on cognitive decline in the elderly (IQCODE): a review. 2004²
- Cruz-Orduña I, Bellón JM, Torrero P, Aparicio E, Sanz A et al. Detecting MCI and dementia in primary care: efficiency of the MMS, the FAQ and the IQCODE. 2012⁷
- Sikkes SA, Knol DL, van den Berg MT, de Lange-de Klerk ES, Scheltens P, et al. An informant questionnaire for detecting Alzheimer's disease: are some items better than others? 2011⁸

Een conclusie²: de alfa coëfficiënt is in zeven studies in verschillende talen en met verschillende populaties berekend en varieerde van 0.93 tot 0.97. De hertest betrouwbaarheid bedroeg 0.96 na drie dagen en 0.75 na een jaar.

6 *Hanteerbaarheid / feasibility*

- *Taal* → Engels, Nederlands en diverse andere talen⁶
- *Benodigdheden* → vragenlijst
- *Randvoorwaarden* → de vragenlijst wordt ingevuld door een vriend of bekende van de cliënt, die de cliënt minimaal 10 jaar kent. De patiënt hoeft zelf geen medewerking te verlenen.⁶
- *Benodigde tijd* → 10-15 minuten¹⁰
- *Gebruikershandleiding* → nee

7 *Normgegevens*

- *Uitkomstklassen en normgegevens* →
  - Cut-off scores: deze zijn gebaseerd op de totaalscore gedeeld door het aantal vragen (score range 1-5). Hogere scores geven een hogere achteruitgang aan.
Score:¹¹
    - < 3.00 = indicatie tot vooruitgang
    - 3.00 = indicatie tot geen verandering
    - 3.01- 3.50 = indicatie tot lichte achteruitgang
    - 3.51- 4.00 = indicatie tot matige achteruitgang
    - 4.01- 5.00 = indicatie tot ernstige achteruitgang
  - De vastgestelde cut-off score die de beste diagnostische geldigheid biedt is 3.27/3.30 in de lange versie en 3.31/3.38 in de korte versie.¹⁰

8 *Overige gegevens*

- De IQCode-N is ook in 16-items versie beschikbaar (in diverse talen). Daarnaast is er nog een kortere Duitse versie (8-items).^{3,5,6,9}
De Nederlandse 16-item versie is te vinden op www.meetinstrumentenzorg.nl.
- Omdat het soms moeilijk is gebleken een persoon te vinden die de betreffende demente persoon al 10 jaar kent, wordt er flexibel omgegaan met het time-frame van 10 jaar en wordt er bijvoorbeeld ook gewerkt met personen die over een periode van 5 jaar de vragen kunnen beantwoorden.⁶

9 *Literatuurlijst*

1. Jorm AF, Jacomb PA. The Informant Questionnaire on Cognitive Decline in the Elderly (IQCODE): socio-demographic correlates, reliability, validity and some norms. *Psychological medicine*. 1989 Nov;19(4):1015-22.
2. Jorm AF. The Informant Questionnaire on cognitive decline in the elderly (IQCODE): a review. *International psychogeriatrics*. 2004 Sep;16(3):275-293.
3. Het Trimbos Instituut. Verkorte versie IQCODE-N. Available from: <http://www.ouderenpsychiatrie.nl/sjablonen/1/infotype/news/newsitem/view.asp?objectID=555> . [Geraadpleegd 2013 september 24].
4. de Jonghe JF. Differentiating between demented and psychiatric patients with the Dutch version of the IQCODE. *International journal of geriatric psychiatry*. 1997 Apr;12(4):462-465.
5. de Jonghe JFM, Schmand B, Ooms ME, et al. Verkorte Informantvragenlijst over cognitieve achteruitgang bij ouderen. *Tijdschrift voor gerontologie en geriatrie*. 1997;28:224-229.
6. IQCODE-N. Available from: <http://crahw.anu.edu.au/risk-assessment-tools/informant-questionnaire-cognitive-decline-elderly> [Geraadpleegd 2013 september 24].
7. Cruz-Orduña I, Bellón JM, Torrero P, Aparicio E, Sanz A et al. Detecting MCI and dementia in primary care: effectiveness of the MMS, the FAQ and the IQCODE. *Family practice*. 2012 Aug;29(4):401-406.
8. Sikkes SA, Knol DL, van den Berg MT, de Lange-de Klerk ES, Scheltens P, et al. An informant questionnaire for detecting Alzheimer's disease: are some items better than others? *Journal of the International Neuropsychological Society*. 2011 Jul;17(4):674-681.

9. Jorm AF. A short form of the Informant Questionnaire on Cognitive Decline in the Elderly (IQCODE): development and cross-validation. *Psychological medicine*. 1994 Feb;24(1): 145-153.
10. Modified Informant Questionnaire on cognitive decline in the Elderly (IQCODE). Available from: www.health.belgium.be/filestore/19074191_NL/IQCODEtext.pdf [Geraadpleegd 2013 september 24].
11. Tip Sheet 5- The IQCode (Short Form). Available from: <http://www.health.vic.gov.au/agedcare/downloads/pdf/iqcode.pdf> [Geraadpleegd 2013 september 24].